

Ulusal lider Heydar Aliyev büyük yazar Cafer Cabbarlı hakkında

Salatın Ahmetova

Filoloji bilimleri doktoru, doçent
Azerbaycan Mimarlık ve İnşaat Üniversitesi
E-mail: ahmadova.salatin@mail.ru

Özet. Azerbaycan'ın ülke çapındaki lideri Heydar Aliyev, planetar ölçekte seçkin bir politikacı, geniş deneyime sahip bir devlet adamı, mükemmel taktikler, ileri görüşlü bir strateji, Türk ve Müslüman ülkelerin sevgiyle, saygıyla anılan, bilimsel, edebi ve sanatsal eserlere önem veren nadir, eşsiz bir sözle değer verdiği olağanüstü bir kişiliktir. Dünyanın en büyük ülkelerinden biri olan, uzun yıllar eski Sovyetler Birliği hiyerarşisinin Olimpos'unda duran, Nahçıvan'da fakir, çalışkan bir ailede dünyaya gözlerini açan milli lider, orta öğretim yıllarında edebiyat, kültür ve sanatın çeşitli alanlarına derin bir ilgi gösterdi, Batı, Rus, Türk ve Azerbaycan edebiyatını büyük bir coşkuyla okudu.

Heydar Aliyev, genç yaşlardan itibaren, siyasi arenaya girmeden önce bile, dünya edebiyatının klasiklerinin, Cafer Cabbarlı da dahil olmak üzere Azerbaycan edebiyatının parlak şahsiyetlerinin eserlerini sevdi ve takdir etti. Devlet başkanı olarak görev yaptığı süre boyunca, büyük sanatçının sanatsal mücevherlerine her zaman dikkat etti, iyi bir değerlendirme yaptı, adını anmak için acil tedbirlerin uygulanması için ilgili emirleri imzaladı. Azerbaycan'ın devlet bağımsızlığını yeniden kazanmasından sonra bile Heydar Aliyev, “Cafer Cabbarlı kültürümüzün, edebiyatımızın en büyük, en parlak insanlarından biridir” – deyə sanatçıya bilimsel değer katmıştır. Ulu önderin bu fikirleri, Cafer Cabbarlı'nın çalışmalarının devlet düzeyinde doğru, ilk ve en yüksek değerlendirmesiydi.

Anahtar Kelimeler: Heydar Aliyev, Cafer Cabbarlı, “Ülkem”, “Aydın”, “Sevil”

Məqalə tarixçəsi: göndərilib – 01.05.2025; qəbul edilib – 15.05.2025

National Leader Heydar Aliyev about the great writer Jafar Jabbarli

Salatın Ahmedova

Doctor of Philosophy in Philology, Associate Professor
Azerbaijan Architecture and Construction University
E-mail: ahmadova.salatin@mail.ru

Abstract. National Leader Heydar Aliyev was a planetary-scale politician trained by the Azerbaijani people, a statesman with great experience, excellent tactics, far-sighted strategy, a phenomenal personality loved and respected by the Turkic and Muslim countries, a rare, unique word writer who attaches importance and value to scientific, literary and artistic works. National Leader who was the the Olympus of the former hierarchy of the Soviet Union, one of the largest countries of the world for many years, and was born in Nakhchivan in a simple, poor, hardworking family, during the years of Secondary Education showed a deep interest in various fields of literature, culture and art, read western, Russian, Turkish and Azerbaijani literature with high enthusiasm.

Even in his youth, before entering the political arena, National Leader Heydar Aliyev loved and highly valued the works of classics of world literature, bright figures of Azerbaijani literature, including Jafar Jabbarli. During his tenure, the head of State of Azerbaijan always treated the pearls of art of the great artist

with sensitivity, gave a worthy assessment, and signed relevant orders for the implementation of urgent measures to perpetuate his name. Even after the restoration of the state independence of Azerbaijan, Heydar Aliyev gave the artist a high scientific value, saying that “Jafar Jabbarli is one of the great and the most brilliant people of our culture and literature”. These ideas of the national leader were the first and highest assessment given to the creativity of Jafar Jabbarli at the state level.

Keywords: Heydar Aliyev, Jafar Jabbarli, “My country”, “Aydin”, “Sevil”

Article history: received – 01.05.2025; accepted – 15.05.2025

Giriş / Introduction

Azərbaycan'ın onurlu öğretmeni, aydını Latif Hüseynzadə, 1930'ları hatırlayaraq eski öğrencisi hakkında Haydar Aliyev'in popülar Türki yazar Reşat Nuri Güntekin'in okul hayatını anlatan “Çalikuşu” adlı romanını defalarca okuduğunu, Namık Kemal, Ziya Gökalp, Yahya Kemal'in eserlerini okuduğunu yazmıştır. En sevdiği şairlerden biri Tefvik Fikret'ti...

Seçkin öğretmen sadece sevgili öğrencisine Azərbaycanlı sanatçıların yabancı edebiyatlarını ve eserlerini öğretmekle kalmadı, aynı zamanda onları algılama ve analiz etme alışkanlığını da aşıladı. Genç Haydar'ın başarıları ise en çok akranlarına örnek olan sevgili öğretmeni Latif Hüseynzadə tarafından takdir edildi.

Küçük kardeşi akademisyen Agil Alirza oğlu, hayatının Nahçıvan döneminde edebiyat ve sanata vurgu yaparak gençliğinde akranlarından farklı olan Haydar Aliyev hakkında şunları yazdı: “1930'larda Nahçıvan'da klasik eserler sahnelendi – Şekspir'in “Othello” ve “Hamlet”, Şiller'in “Kaçaklar”ı, Gogol'un “Müfettişi” vb. eserler. Azərbaycan dramaturjisine gelince, Celil Memmedgulu-Zade'nin eserleriyle birlikte gençlerin beyinlerinde ve ruh hallerinde yeteneklidir... Oyun yazarı Cafer Cabbarlı'nın oyunlarının kahramanları da güçlü bir etkiye sahipti. Onun Sevil ve Almazı, Aydın ve Oktay obrazları Yeni Dünyanın insanları, yeni yaşamın yaratıcılarıydı. Gençler onlar gibi olmaya çalıştılar, toplumun yenilenme ve değişim sürecine kendileriyle aynı güvenle, özveriyle katılmak istediler. Genç Haydar için, Sevil'in özgürlük hakkını sonuna kadar savunan, atalete, ailedeki geri kalmışlığa isyan eden, açıkça güçlü bir protesto gösterişine dönüşen imajı çok çekiciydi. Oyunun sevgili kahramanı C.Cabbarlı ile tanıştıktan 20 yıl sonra, genç, mutlu babanın ilk doğan çocuğuna Sevil adını vermesi tesadüf değildir” [1, s.74-75].

Özellikle 1930'larda Nahçıvan'ın edebi-kültürel ortamında Cafer Cabbarlı oyunları sahnede sahnelenen en sevilen sanatçılardan biriydi. Büyük oyun yazarının 1934 yılında 35 yaşında çok erken vefat etmiş olması, insanlarda acıma, pişmanlık duygularını pekiştiren C.Cabbarlı, kişiliğine ve yaratıcılığına daha da ilgi duymaya başladı. Nahçıvan Tiyatrosu'nda seyircilerin Uilyam Şekspir'in “Othello”, “Hamlet” ve Fridrih Şiller'in “Kaçaklar” eserleriyle profesyonel mütercim Cafer Cabbarlı'nın çevirisiyle tanışmaları tesadüf değildir.

Ana kısım / Main part

Sovyet rejiminin mantıksız ve amansız baskısı uluslar için büyük felaketlere ve korkunç kabuslara yol açsa da, milli yazarımız Cafer Cabbarlı'nın adı ve eserleri gölgeyi bırakmadı. Çünkü bu ulusal kurtuluş ideolojisinin taşıyıcısı olarak eserlerinin ana özü olan kayesi, meramı fikrin alt katmanında, semboller sisteminde oluşmuştur. C.Cabbarlı zengin bir edebi-sanatsal mirasa sahip olmasına ve hayatı boyunca kitapları basılmamış olmasına rağmen, ölümünden sonra eserlerinin basılması, araştırılması ve tanıtılması konusunda bazı çalışmalar yapılmıştır. Azərbaycan'da Haydar Aliyev döneminde (1969-1982 ve 1993-2003) ülke çapındaki liderin dikkati ve endişesi sayesinde

büyük yazarın çalışmalarının incelenmesi ve tanıtılması çalışmaları güçlendirildi, Bakü şəhərində anıtı dikildi, Ev Müzesi açıldı, metro istasyonuna adı verildi, yıldönümləri kutlandı...

Haydar Aliyev'in 1979 yılında imzalanan ilgili kararnamesinə dayanaraq, Cafer Cabbarlı'nın 80. yıldönümünün ciddi kutlanması için kapsamlı bir etkinlik planı hazırlandı və onaylandı. Unutulmaz tarixi çalışmalar yapıldı. 23 Mart 1982'de Bakü'nün mərkəzində böyük oyun yazarının adını taşıyan meydanında Cafer Cabbarlı'nın granitten yapılmış anıtsal heykelinin açılışı yapıldı (anıtın yuxsekliğı 5,5 metre, granit kütləsi 280 tondur. – S.A.). Anıtın açılışına bizzat devlet başkanı Haydar Aliyev katıldı və geniş bir konuşma yaptı. O, Cabbarlı'yı “halkların dostluğunun və kardeşliğinin habercisi” olaraq nitelendirerek, tam, kapsamlı konuşmasında yazarın eserlerini, sosyal konumunu, bir siyasetçi, devlet başkanından çok bir profesyonel, bir edebi şahsiyet olarak yaratıcı değerlerini nesnel ve mecazi olarak değerlendirdi: “Cabbarlı'nın yaşam tarzı ve yaratıcı kaderi şaşırtıcıdır. Az yaşamasına rağmen geride bıraktığı zengin edebi miras, Azərbaycan edebiyatı və sanatı tarihinde bütün bir dönemi oluşturmaktadır. Cabbarlı'nın edebi mirası, halkın kalplerinde ve zihinlerinde, çağdaşlarımızın isimlerinde ve eylemlerinde, sanatçının giderek yeni nesil okuyucular ve izleyiciler üzerindeki manevi etkisinin amansız gücünde yaşıyor. Cafer Cabbarlı'nın edebi mirası işte bu: – sokakların, meydanların ve kültür merkezlerinin adlarında, edebiyat eleştirirlerinin eserlerinde, yazarların, bestecilerin, sanatçıların eserlerinde taş ve bronzla ölümsüzleştirilen seçkin sanatçının ölümsüzlüğü! Bugün Bakü'nün güzel bir köşesinde açılan Cafer Cabbarlı abidesi Azərbaycan halkının en büyük oğuluna olan saygısının ve sevgisinin yeni ve canlı bir göstergesidir” [2].

Büyük lider, Azərbaycanlı oyun yazarının şiirsel gücünün genellemelerini, dışbükey çizgilerini, yönlerini yapmış, halk sevgisinin fethinin gizli anlarını vurgulamış, sanatın ve sanatçının ölümsüzlüğünün “sırrını”, sonsuzluk felsefesini eşsiz bir beceriyle göstermişti. İnsani düşüncesine göre Cabbarlı'nın sanatının gücü, yüksek düşüncesinde, ilkelliğinde ve manevi saflığında yatmaktadır.

Haydar Aliyev, ulusal dili her zaman halkın eşsiz bir mülkü olarak görmüştür ve manevi kültürün ilerlemede, edebi dilin zenginliğinde yükselişini görmüştür. Şairlerin, yazarların, oyun yazarlarının edebi dilin gelişmesinde, ulusal temele dayalı yeni kelimeler, başlıklar ve terimler yaratmadaki rolüne kesinlikle değer verdi. Bu açıdan Cafer Cabbarlı'nın eseri Azərbaycan edebi dilini zenginleştirmek için tükenmez bir hazinedir.

Hayatının neredeyse 15 yılını Sovyet rejiminin ahlaki baskısı ve darbeleri altında geçiren Cafer Cabbarlı, devlet bağımsızlığının yeniden sağlanmasının ilk yıllarında çeşitli açılardan çok değerliydi. Bazıları Sovyet döneminde yaratılan edebiyatın istisnasız Sovyet edebiyatı olduğuna, ancak yalnızca inkar ve vazgeçmeye mahkum olduğuna inanıyordu. Bin yıllık düşüncüyü, felsefeyi, halkın yaşam tarzını yansıtan manevi değerler haline gelen milli edebiyatı, eserleri ve sanatçıları savunmaya başlayan Haydar Aliyev, iktidara dönüşünün ilk yılında Bilimler Akademisi'nde aydınlarla yaptığı toplantıda şunları söyledi: “Cafer Cabbarlı... Büyük yazarımız, büyük oyun yazarımız, Azərbaycan kültürüne büyük katkılarda bulunan bir adamdır... Cafer Cabbarlı, Sovyet döneminde en büyük eserleri yazan kişidir. Neslimizin büyük bir kısmı onun eserleriyle yetiştirildi. “Od Gelini”, “Yaşar”, “Elmas”, “1905'te”, “Oğtay Eloğlu”, “Solmuş çiçekler”, “Firuza” vb. ne güzel eserler!” [3]

Haydar Aliyev'in adını vurguladığı Cafer Cabbarlı'nın eserleri, milli kökleri olan özgürlük, adalet, mutlu gelecek mücadelesine adanmış insan düşünce ve imgelerinden oluşan bir galeridir... Özellikle “Od gelini”, 7. yüzyılda Elhan -Babek önderliğindeki Azərbaycanlı Türklerin yabancı işgalcilere karşı kurtuluş mücadelesinin, tiranlığa, adaletsizliğe, köleliğe, silahlı direnişe karşı ayaklanmanın anlatımıyla birlikte felsefi düşüncemizin tarihinin eski ve şanlı sayfasıdır. H.Aliyev, öncelikle bu eserin başlığını vurgulayarak, Azərbaycan Türklerinin eski zamanlardan beri özgür ruhlu ve savaşçı bir toplum olduklarını, Vatanları için acıya katlanmaktan, ateşte kalmaktan

korkmadıklarını, devlet olma geleneklerini, onurlu bir yaşam tarzını benimsediklerini vurgulamak istedi.

Ülke lideri tarafından listelenen isimlerin sıralamasında “Firuza” dışındaki eserler dramatik eserlerdir.

Cafer Cabbarlı'nın sadece şair, oyun yazarı, yazar değil, aynı zamanda yetenekli bir çevirici olduğu da biliniyor. Yaklaşık on yıl “Azerbaycan” ve “Komünist” gazetelerinde tercüman olarak çalıştı, Rusça'dan Azerice'ye Türkçeye tercüme etti ve gazete için bilimsel ve sanatsal eserler ile resmi materyaller yayınladı. C.Cabbarlı Batı edebiyatından Uilyam Şekspir'in “Hamlet”, “Othello”, Fridrih Şiller'in “Kaçaklar”, Caron de Boumarşe'nin “Figaro'nun Düğünü”, Herbert George Wales'in “Yeraltı Dünya”, Amerikalı şair Henry Uodsvort Longfellow'un “Rovşan Bey Köroğlu'nun Atlayışı” [7, s.482-485], Rus edebiyatından Lev Tolstoy'un “Hacı Murat”, “Çocuklar”, Maxim Gorki'nin “Yüzügüler”, Lev Slavin'in “Müdahale”, Alexander Afinogenov'un “Korku” ve diğer eserleri büyük bir profesyonellik ve yetkinlikle anadilimize tercüme etti.

Azerbaycan halkının ülke çapındaki lideri Haydar Aliyev, Cafer Cabbarlı'nın çeviri çalışmalarının halk için önemini konuşarak, analiz ederek ve yorumlayarak her zaman takdir etmiştir. Büyük oyun yazarının görkemli anıtının açılışında konuşurken şunları söyledi: "Popüler bilgelikten yararlanan gerçek bir Ulusal yazar olan Cafer Cabbarlı, yerli kültürünü Rus ve dünya klasiklerinin gelenekleri sanatsal ve estetik başarılarıyla zenginleştirdi. Usta tercüman olarak büyük bir yaratıcı kararlılık gösterdi, yerli Azerbaycan kültürünün ufkunu genişletti, Lev Tolstoy'un gücünü ve dehasını, Şekspir'in felsefi derinliğini, Şiller'in romantizmini, Maksim Gorki'nin gerçek eserini Azerbaycanlı okuyucuya aktardı” [4, s.145].

Haydar Aliyev'e göre edebiyat, insanların eğitiminde, toplumun ilerlemesinde istisnai bir rol oynamaktadır. Ona göre, yetenekli bir şekilde yazılmış bir kurgu eseri, tüm bir neslin yüksek manevi ihtiyaçlarını karşılayabilir, felsefi görüşlerini ve dünya görüşünü genişletebilir ve derinleştirebilir. Kurgunun insani, hümanist misyonunu öven, insanlara sevgi, adalet ve sadakat duyguları aşıl原因 büyük lider, seçkin sanatçıların düşüncüyü, kalbi etkileme gücüne, yeteneğine defalarca dikkat çekti. Ulusal lider, Cafer Cabbarlı ve Samed Vurgun'un çalışmalarını değerlendirirken, isimlerini Rus klasikleriyle aynı seviyeye getirdi: “Yetenekli bir şekilde yazılmış bir sanat eserinin gücü, tüm nesillerin yüksek manevi ihtiyaçlarını programlayabilecek şekildedir. L.Tolstoy ve M.Gorky, V.Mayakovsky ve A.Fadeev, S.Vurgun ve C.Cabbarlı'nın kitaplarının yanı sıra diğer birçok seçkin sanatçının milyonlarca insanın zihinleri ve kalpleri üzerinde nasıl güçlü bir etkiye sahip olduğuna dair canlı örnekler söylenenleri kanıtlamıyormu?!” [5, s.150]

Hem Cafer Cabbarlı, hem de Samed Vurgun, dünya çapında okunan ve sevilen Rus klasiklerinin eserlerini sadece inceleyerek öğrenmekle kalmadılar, aynı zamanda bu üst düzey edebiyatın örneklerini çevirerek Azerbaycanlı okuyucuların ruhani menülerini daha da zenginleştirdiler.

Ulu önderin halkın en sevdiği sanatçılardan C.Cabbarlı ve Samed Vurgunun “yetenekle yazılmış sanatsal eserler” dediği şiir ve dramaya odaklanılması ülkemizde şiir ve dramının büyük bir takdiridir. Gözlemler, H. Aliyev'in küçük yaşlardan itibaren Azerbaycan, Türk, Rus ve Batı edebiyatını sistematik olarak okumayı ve analiz etmeyi, onu sanatsal, ideolojik açıdan takdir etmeyi sevdiğini doğrulamaktadır. Devlet başkanı olarak görev yaptığı yıllarda okuma geleneğini sürdürerek ve geliştirerek büyük sanatçılara vatandaşlık ve bağımsızlık ideolojisi merceğinden yaklaştı. 6 Mart 1997'de Azerbaycan şairi Samed Vurgunun 90. yıldönümü kutlamalarında konuşan H.Aliyev demiştir: “Samed Vurgun, Üzeyir Hacıbeyli, Cafer Cabbarlı'yla omuz omuza yürüyordu. Onlar - Samed Vurgun, Üzeyir Hacıbeyli ve Cafer Cabbarlı - Azerbaycan'ı özgür, bağımsız, azad görmek istediler” [6, s.277].

Tabii ki, devlet başkanının güvenle ifade ettiği bu sarsılmaz inanç, gücünü büyük sanatçıların yaratıcı ırkından, ulusal bağımsızlık ruhuyla çekmiştir. Üzeyir Hacıbeyli, Cafer Cabbarlı

Azərbaycan Cumhuriyeti döneminde (1918-1920) faaliyet gösterdiler, özgür, bağımsız devleti yüceltiler, devletliğin güçlendirilmesi için savaştılar. Ancak Samed Vurgun (1906-1956) o zamanlar çok gençti, henüz ciddi bir sanatsal yaratıma başlamadı, bağımsızlık mücadelesine girmedi. Ancak 1933-1935 yıllarında yazılmış ve diller ezberi olan “Azerbaycan” şiiri de dahil olmak üzere eserlerinin çoğu, yazar hakkında şöyle görünecek kadar iyidir: “Azerbaycan'ı azad, bağımsız, özgür görmek istiyor”du.

Azerbaycan'da Cafer Cabbarlı'nın Sovyet döneminde çalışmaları daha çok araştırılmış ve tanıtılmış olmasına rağmen, Cumhuriyet ideali, ulusal bağımsızlık ideolojisi ile yakından ilişkiydi, eserlerinde özgür, bağımsız bir devletin, sevgili ülkenin, verimli toprakların, üç renkli bayrağını ilham ve coşkuyla yüceltti. Sosyo-politik manzaradaki, sosyo-ekonomik oluşumlardaki değişime rağmen, milli lider Haydar Aliyev'in büyük sanatçımız Cafer Cabbarlı'nın eserine verdiği bilimsel ve edebi değer değişmedi ve bugün tazeliğini, modernliğini ve alaka düzeyini koruyor.

Sonuç / Conclusion

Cafer Cabbarlı, Azerbaycan edebiyatının, kültürünün canlı bir şahsiyeti, arkasında zengin ve değerli bir sanatsal miras bırakan seçkin bir sanatçıdır. Eserleri Cumhuriyet döneminden günümüze Azerbaycan edebiyat eleştirisinin gündemindeydi, hayatı, çevresi ve kişiliği hakkında pek çok bilimsel makale, monografi, kitap yazılmış, tezleri korunmuştur. Ulusal lider Devlet Başkanı Haydar Aliyev'in hem Sovyet döneminde, hem de devlet bağımsızlığının yeniden kazanılmasından sonra büyük yazar Cafer Cabbarlı hakkında ifade ettiği düşünceler, yaklaşımı ve edebi-politik değerlendirmesi, ona ilk kez devlet düzeyinde verilen değerdir.

Cafer Cabbarlı'nın Haydar Aliyev'in değerlendirmesinde: “...Kültürümüzün, edebiyatımızın büyük, parlak insanlarından biri. Cabbarlı'nın hayatı ve sanatsal yolculuğuna “şaşırtıcı” diyor, haklı olarak sanatçının edebi mirasının edebiyat ve sanat tarihinde “bütün bir dönemi oluşturduğunu”, bu mirasın “halkın kalplerinde ve zihinlerinde” yaşadığını vurguluyor. Büyük lider, “neslimizin büyük bir kısmının kendisine ait olduğunu (Cafer Cabbarlı – S.A.) eserleriyle yetiştirildiğini” kabul etti.

Azerbaycan halkının ülke lideri Haydar Aliyev'in büyük yazar, şair, oyun yazarı Cafer Cabbarlı'nın milli sanatçı, bağımsızlığı ve istiklalı seven, yücelten güçlü söz ustası olduğu fikri, ülkenin önde gelen edebiyat bilginleri tarafından haklı ve kabul görmüştür.

Kaynakça / References

1. Ahundova, Elmira. “Haydar Aliyev: Kişilik ve Zaman”. – Bakü: Ozan, 2007, 352 s.
2. Haydar Aliyev. Ulusların dostluk ve kardeşliğinin habercisi. – Bakü: “Edebiyat ve Sanat” Gazetesi, 1982, 26 Mart.
3. Haydar Aliyev. Aydınlarla yapılan toplantılar her zaman büyük bir tatil izlenimi yaratır. – Bakü: “Azerbaycan” Gazetesi, 1993, 21 Eylül .
4. Haydar Aliyev. Bilgelığın somutlaşmış (raporlar, konuşmalar, toplantılar, röportajlar). – Bakü: Bilim, 2023.
5. Haydar Aliyev. Edebiyatın yüksek borcu ve pratikliği. – Bakü: Ozan, 2000.
6. Haydar Aliyev. İnsanların kalplerinde yaşayan sanatçı mutludur. Bilgelığın somutlaşmış (raporlar, konuşmalar, toplantılar, röportajlar). – Bakü: Bilim, 2023.
7. Cafer Cabbarlı'nın çevirileri. – Bakü: Doğu-Batı, 2013.

Общенациональный лидер Гейдар Алиев о великом драматурге Джафаре Джаббарлы

Салатин Ахмедова

Доктор философии по филологии, доцент

Азербайджанский университет архитектуры и строительства

E-mail: ahmadova.salatin@mail.ru

Резюме. Общенациональный лидер Гейдар Алиев – был политиком планетарного масштаба, возвращённым азербайджанским народом, государственный деятель с выдающимся опытом, тонким тактическим чутьём и дальновидной стратегией, чья феноменальная личность, любимая и уважаемая в тюркском и мусульманском мире, звучала редким и уникальным словом, придающим глубокий смысл научным, литературным и художественным произведениям. Гейдар Алиев, родившийся в Нахичевани в простой и трудолюбивой семье, с юных лет впитал любовь к культуре, литературе и искусству, с большим энтузиазмом изучал произведения западных, русских, турецких и азербайджанских авторов, и, пройдя путь самоотверженного служения своему народу, занял выдающееся место среди выдающихся личностей на политическом Олимпе Советского Союза.

Ещё в юности, задолго до выхода на политическую арену, Гейдар Алиев проявлял глубокий интерес и искреннюю любовь к наследию классиков мировой литературы и ярких деятелей азербайджанской литературы, в том числе Джафара Джаббарлы. В годы своего руководства азербайджанским государством общенациональный лидер всегда с особой чуткостью и вниманием относился к творческому наследию великого мастера слова, по достоинству оценивая его вклад в искусство. Он не раз подписывал важные распоряжения о принятии неотложных мер по увековечению имени Джафара Джаббарлы. После восстановления государственной независимости Азербайджана Гейдар Алиев дал его творчеству глубокую научную и культурную оценку, заявив, что: «Джафар Джаббарлы – один из великих деятелей нашей культуры и литературы». Эти слова общенационального лидера стали первой и высшей государственной оценкой творческого наследия Джафара Джаббарлы.

Ключевые слова: Гейдар Алиев, Джафар Джаббарлы, «Моя страна», «Айдын», «Севиль»